

Inhoudsopgave

HANS BIESHEUVEL "Potentieel van vrouwelijke ondernemers beter benutten"	9
PIERRE SPANINKS "Een beetje verliefd"	11
MIRJAM VAN DER LINDEN "Trek je nergens iets van aan"	13
NICOLE BEIJER-KEULERS "Misschien had ik werk en gezin kunnen combineren"	14
SYLVIA TÓTH "Wij doen het anders, want wij zijn vrouwen"	20
ANNICK VAN DE GEEST-VOGELAAR "Wie A zegt, moet het hele alfabet zeggen"	27
BERTHA VERHOEVEN-VAN LIEROP "De knop omdraaien en vooruit"	32
CARRY GEERTS-VEEN "Ik maak de balans op van mijn leven"	39
MARJOLEEN VREEKAMP-VAN DEN BERG "Je talenten optimaal inzetten en met falen kunnen omgaan"	45
ALEID RENSEN-OOSTING "Ook na je pensioen kun je actief blijven"	50
ELSE DENNEBOOM-FRANK "Als je er maar wat van leert"	56
IRENE SCHREUDER-TJOA "Ondernemen zit me in het bloed"	63
JET CREEMERS "Maak iets van je leven"	69
MICHÈLE VREESWIJK "Miezemaazen, daar word ik heel moe van"	77
YOLANDA EIJGENSTEIN "Ik zou mezelf nooit een visionair noemen"	82
MARIKE VAN LIER LELS "Managen met je hoofd én met je hart"	89

LIA VAN DEN BERG-HORST "Waar een wil is, is een weg"	94
ANNE-MARIE RAKHORST "Met hart, ziel, en zaligheid"	101
SCARLETT KWEKKEBOOM-JANSE "Niets komt van niets"	106
ILJA VAN HAAREN "Een rolmodel zijn voor jonge vrouwen"	113
JEANNETTE VAN DEN INGH "Verbeelding is een van de mooiste krachten die er bestaan"	118
YVONNE SWAANS "Je creativiteit voluit benutten"	124
ESTHER RAATS-COSTER "Iets wat de moeite waard is, is veel moeite waard"	131
FRANCINE HOUBEN "Ik leg in elk project mijn ziel en zaligheid"	137
MEINY PRINS "Crisis als kans voor vernieuwing"	142
MARLIES VAN WIJHE "Als vrouw in een mannenbolwerk"	149
THECLA BODEWES "Eerst geven, dan pas nemen"	155
JACQUELINE ZUIDWEG "Die ene droom"	161
HELEEN DURA-VAN OORD "Als je zelf écht wilt, is er geen glazen plafond"	166
RIA JOOSTEN "Altijd zoeken naar andere wegen"	173
DANNY HOLLESTELLE "Zorgen dat je ook persoonlijk blijft groeien"	179

Hans Biesheuvel

Hans Biesheuvel is medeoprichter van ONL voor Ondernemers. Van 2011 tot 2013 maakte hij deel uit van de jury van de Prix Veuve Clicquot / Zakenvrouw van het Jaar.

Je hoeft er geen gewichtige wetenschappelijke onderzoeken op na te slaan om je te realiseren dat vrouwelijke ondernemers minstens evenveel visie hebben als hun mannelijke collega's, even dynamisch en innovatief zijn, evenveel persoonlijkheid hebben en even maatschappelijk betrokken zijn.

Vrouwen hebben in mijn ervaring hooguit een iets andere kijk op ondernemerschap. Zo zie ik bijvoorbeeld dat zij wat minder geneigd zijn risico's te nemen dan mannen. Dat zou kunnen verklaren waarom zij minder snel failliet gaan – maar ook waarom hun bedrijven minder vaak doorgroeien.

Hoe het ook zij, ik heb het idee dat wij meer kunnen doen om het potentieel van vrouwelijke ondernemers beter te benutten. Vanuit ONL voor Ondernemers proberen wij daar een bijdrage aan te leveren door voor hen de toegang tot zakelijke netwerken en kapitaal te vergemakkelijken, en hen beter te informeren over het proces van financiering. Daarmee kunnen zij zelf hun kansen verhogen.

De 28 portretten van Nederlandse ondernemsters en bestuursters die hier bijeen zijn gebracht, getuigen óók van de tegenkrachten waar deze dames mee te maken hebben gehad. Maar ze laten vooral de begaafdheid, de capaciteiten en de wilskracht zien waar zij die krachten mee hebben overwonnen.

Interviewer Pierre Spaninks en fotograaf Mirjam van der Linden komt de eer toe dit inspirerende boek te hebben bedacht en ontwikkeld. Op een ondernemende manier, voor eigen rekening en risico, elkaar perfect aanvullend. Alleen al daarom beveel ik deze bijzondere uitgave graag bij u aan.

“Potentieel van vrouwelijke ondernemers beter benutten”

Pierre Spaninks

Pierre Spaninks is zelfstandig professional in journalistiek en communicatie. Hij schrijft over management, organisatie en ondernemerschap. En over zakenvrouwen.

Sinds ik in 2001 mijn eerste Zakenvrouw van het Jaar interviewde, ben ik steeds nieuwsgieriger geworden naar degenen die haar waren voorgegaan. Want die titel, gekoppeld aan de Prix Veuve Clicquot, wordt in ons land al sinds 1981 verleend. Aan vrouwen die zich hebben onderscheiden door visie, leidinggevende capaciteiten, dynamiek, creativiteit, innovatieve gaven, persoonlijkheid en maatschappelijke betrokkenheid. Net zoals de Weduwe Clicquot, die in 1806 het kwakkelende champagnebedrijf van haar echtgenoot overnam en die de grondslag zou leggen voor een internationaal handelsimperium. Naar haar is de prijs vernoemd.

Wie waren die Nederlandse zakenvrouwen? Wat was hun achtergrond? Waar hadden zij de eer aan verdiend? Hoe hebben zij hun jaar ervaren? En hoe is het hen verder vergaan? Helaas waren zij er niet meer allemaal om het aan te vragen, en van degenen die er nog wel zijn had niet iedereen behoefte om het allemaal weer op te rakelen. Maar de meesten wilden gelukkig meewerken aan dit project van Mirjam van der Linden en mij.

Achteraf kan ik makkelijk een redenering opzetten waarom al die verhalen niet alleen interessant zijn maar ook nog eens heel belangrijk. Dat gaat dan over prestaties, over voorbeeldfuncties, over rolmodellen – en dat klopt ook allemaal wel. Maar ik zou liegen als ik niet gewoon zei dat ik een beetje verliefd ben geworden op de kracht van deze vrouwen, op hun lef, op hun ondernemerschap, op hun wijsheid. De een zette me aan het denken, de ander gaf me een duw in de goeie richting, een derde vermaakte me – maar niet één liet mij koud. Die ervaring gun ik u ook. Vandaar dit boek.

“Een beetje verliefd”

Mirjam van der Linden

Mirjam van der Linden is freelance portretfotografe. Met een achtergrond in het bedrijfsleven is haar interesse in zakenvrouwen eenvoudig te verklaren.

‘Jij wordt nog wel eens Zakenvrouw van het Jaar’ zei mijn vader vroeger tegen me. Dat leek me wel wat en de start was goed. Op mijn 35e besluiten het over een andere boeg te gooien en freelance fotograaf te worden, was in dat kader natuurlijk niet zo slim. Het ontmoeten en portretteren van bijna alle vrouwen die het wél tot de titel schopten, maakte veel goed.

Het ging Pierre en mij om de verhalen en de ervaringen van ondernemers en bestuursters. Niet om de glazen-plafonddiscussie, die willen wij graag achterhaald vinden. Maar, tussen de oudste en de jongste vrouw in dit boek zit bijna 45 jaar leeftijdsverschil. Er zijn vrouwen bij van de generatie van mijn moeder, dus maar één generatie geleden, die werden ontslagen als ze trouwden. Er zijn vrouwen bij van mijn eigen generatie, die het advies kregen toch vooral niet iets in de techniek te gaan doen – dat is toch niets voor vrouwen.

Hoe verschillend deze vrouwen ook zijn, er is een rode draad: ze hebben zich er helemaal niets van aan aangetrokken. Nu kun je mij gerust eigenwijs noemen, maar aan deze vrouwen kan ik nog een voorbeeld nemen!

Er komt een nieuwe generatie vrouwen aan met meer mogelijkheden dan ooit. Aan hen draag ik dit boek op in de persoon van Maaïke en Manoe van der Linden, de dochters van mijn broer. Zakenvrouw hoeven ze niet te worden, al helemaal niet die ‘Van het Jaar’. Mijn wens voor hen is dat ze hun mogelijkheden zien, hun eigen keuzes maken en zich verder nergens iets van aantrekken. Bijgaand 28 voorbeelden ter inspiratie!

“**Trek je nergens
iets van aan**”

A photograph of Nicole Beijer-Keulers, a woman with short grey hair, wearing a white button-down shirt and a dark belt. She is standing outdoors, possibly on a wooden deck or walkway, with trees and a building in the background. The image is framed by a blue border.

NICOLE

BEIJER-KEULERS

“MISSCHIEN HAD IK WERK EN
GEZIN KUNNEN COMBINEREN”

NICOLE BEIJER-KEULERS WERD ZAKENVROUW VAN HET JAAR IN 1982. DESTIJD WAS ZIJ DIRECTEUR- GROOTAANDEELHOUDER VAN BOUWBEDRIJF HUB. KEULERS BV.

Ik wilde later ook de zaak in. Als voorbereiding zou ik naar de HTS gaan, maar niet voordat ik eerst een jaar naar Frankrijk was geweest. Want vader wilde dat wij echt goed over zulke beslissingen nadachten. 'Als je terugkomt,' zei hij, 'dan heb je andere mensen ontmoet, dan heb je een bredere blik gekregen.' Dat was ook wel zo, maar aan mijn plan deed dat niets af.

Nog voordat ik met de opleiding kon starten werd mijn vader ziek. Ik vond het toen verstandig om meteen in het bedrijf te beginnen. Ik was twintig en dacht: 'Ik regel mijn opleiding wel intern, ik doorloop gewoon alle afdelingen en doe er later misschien nog wel eens een opleiding bij.' Dat heb ik ook gedaan: de Small Business School in Delft, en zoveel mogelijk andere cursussen om uiteindelijk leiding aan het bedrijf te kunnen geven.

Het zogenaamde glazen plafond

Als je ergens van buitenaf solliciteert, kom je natuurlijk anders binnen. Maar ik heb ook mijn plek moeten veroveren, net zoals iedereen. Daar droegen mijn maatschappelijke functies ook toe bij. Zo was ik in die tijd onder andere landelijk vicevoorzitter van Jong Management NCW, lid van de Raad van Advies NCW, twaalf jaar lid van de Raad van Toezicht van het Orbis Ziekenhuis te Sittard en gedurende acht jaar president van Zonta Zuid-Limburg.

Vijf jaar later, in 1977, heb ik de leiding van mijn vader overgenomen. Nog eens vijf jaar later werd ik daarmee Zakenvrouw van het Jaar. Ik was toen 31. Mijn voorgangster was Lenie de Beus, zij was de eerste in Nederland. Voor mij was zij een oudere dame. We scheelden bijna dertig jaar, ze had mijn moeder kunnen zijn. En nu zit ik hier zelf...

Het is natuurlijk een hele eer dat je zo'n prijs krijgt. Maar ik vond het vooral een stimulans om toen al te laten zien dat er wel degelijk vrouwen actief waren in het bedrijfsleven en dat die daarin ook iets bereikten. Het zogenaamde glazen plafond is voor mij altijd een abstractie geweest. Als zakenvrouw werd ik veel uitgenodigd voor congressen en lezingen. Maar vooral kon ik scholieren enthousiasmeren. Ik zei: 'Ga kijken wat je kunt, kijk ook naar technische vakken. Maak je keus, en grijp dan elke mogelijkheid die zich voordoet. Ook als meisje.' Ik ben blij dat ik er zo aan heb kunnen bijdragen dat veel meer meisjes een technische opleiding zijn gaan volgen en ook in die richting zijn gaan werken.

Nu zie je aankomen dat we straks weer een tekort krijgen aan technische mensen. Jongeren worden verleid door allerlei vlugge beroepen. Er zijn er genoeg die het nog leuk vinden om een opleiding te volgen die op een ambacht voorbereidt. Je hebt nu zoveel meer opleidingen dan vroeger, ook met een steeds betere afstemming op het bedrijfsleven. Dat biedt kansen. Maar dat moet je wel goed onder de aandacht brengen, en dat gebeurt gelukkig ook weer steeds meer. Ik ben dan ook heel gelukkig met de beoogde herinvoering van de meester-en-gezelfformule in het beroeps-
onderwijs.

Binnen een jaar een compleet gezin

Als ik terugkijk op mijn jaar als Zakenvrouw, geloof ik niet dat we er met het bedrijf direct zakelijk voordeel van hebben gehad. Zo werkt dat niet. Maar ik kom wel tot op de dag van vandaag mensen tegen die mij daarvan herkennen. Ook mensen die ik helemaal niet ken, weten het blijkbaar nog steeds. Dat heb je eerst zelf helemaal niet in de gaten, wat voor impact dat heeft.

Een veel grotere verandering in mijn leven was dat ik nog binnen een jaar een compleet gezin kreeg. Dat heeft mijn perspectief heel snel veranderd. Dat kwam doordat ik Gert ontmoette, de man met wie ik later zou trouwen. Hij was sinds twee jaar weduwnaar, met vier jonge kinderen, terwijl hij als CEO de leiding had van een beursgenoteerde onderneming.

Er was in het gezin wel van alles voorhanden wat de praktische zaken makkelijker maakte, maar het was toch incompleet. Toen kwam ik in het vizier. Het is allemaal op een heel natuurlijke manier gegaan. Vanuit mijzelf had ik meteen de neiging om te kiezen voor het gezin, en de kinderen accepteerden me ook in die rol. Vier jonge mensen goed in de maatschappij zetten is echt een verantwoordelijkheid, een carrière op zich. Dat wilde ik niet even tussendoor doen.

Misschien had ik werk en gezin kunnen combineren, maar ik wilde het niet. Nu wordt daar gemakkelijker over gedacht, maar ik zat zo niet in elkaar. Ik heb het met mijn vader besproken, en die begreep mijn redenering wel. Vroeger bij ons in het gezin was het thuisfront ook altijd een belangrijk gegeven geweest. Zo waren we nu eenmaal opgevoed. Maar ondertussen voelde ik me ook wel verantwoordelijk voor het bouwbedrijf en voor de mensen die daar werkten. Het dilemma loste zich vanzelf op toen er zich een goede partij meldde die interesse had in een overname. Toen viel voor mij alles op zijn plaats. Dat was in 1985.

De eerste twee jaar ben ik fulltime met het gezin bezig geweest. Emotioneel was dat natuurlijk nog een heel proces, vier kinderen die een weg met jou moeten zien te vinden en jij met de vier kinderen. Maar ieder van hen heeft me op haar eigen manier en in haar eigen tempo geaccepteerd.

Weer op scherp

Op een gegeven moment begon het weer te kriebelen. Ik kreeg het gevoel dat mijn hersenen weer aan de slag moesten, ik wilde weer op scherp gezet worden. Na de verkoop van het bedrijf was ik al een aantal keren gevraagd voor bestuursfuncties, en toen daar ruimte voor ontstond ben ik daarop ingegaan. Het bedrijfsleven zelf wilde ik niet meer in, maar ik wilde wel mensen van advies dienen.

Zo ben ik bijvoorbeeld lid van de Raad van Toezicht geweest van het Orbis Ziekenhuis Sittard/Geleen en bestuurslid van het Ronald McDonaldhuis in Maastricht. Daarnaast heb ik een organisatie opgezet voor Vluchtelingenwerk Nederland in deze regio om vluchtelingen met een middelbare of hogere opleiding te coachen bij het zoeken naar een baan. In een opvanghuis voor verslaafden te Maastricht heb ik vrijwilligerswerk gedaan. Daarnaast heb ik diverse vrouwen gecoacht die op een keerpunt in hun carrière stonden.

Aan al dat werk heb ik tien jaar lang veel plezier beleefd, tot ik in 1997 ziek werd. Het duurde even voordat de diagnose werd gesteld, maar het bleken onder andere de eerste symptomen van MS te zijn. Dat was een strijd die ik moest aangaan, en dat is het nog steeds. Ik heb het geluk gehad dat ik altijd gewend ben geweest ergens voor te gaan en de grenzen op te zoeken van wat ik wel en niet kan. Dat brengt me nog steeds veel. Als ik iets echt niet kan, dan kan ik het ook niet en moet ik ervan afzien. De mensen om mij heen weten dat van me. Ik maak er ook geen geheim van. Je kunt het beter bespreekbaar maken, dan weet men waarom je op een bepaalde manier reageert.

Ondertussen heb ik gelukkig ook periodes waarin ik me goed voel en energie heb. Vanuit Midden-Frankrijk zijn wij een aantal jaren geleden gestart met de pelgrimsroute naar Santiago de Compostella in Spanje. Met Pasen gaan we weer, daar verheug ik me op. Het is zo'n fantastisch gevoel: 's morgens om acht uur staan we buiten en gaan we met de rugzak om op pad. Je ontmoet zoveel interessante mensen van allerlei nationaliteiten, daar heb je soms leuke, boeiende gesprekken mee, en dan ga je weer verder. Wij lopen altijd met z'n tweeën, nooit met een groep. Wij zijn zó op elkaar afgestemd!

“

**Maak je keus, en grijp
dan elke mogelijkheid
die zich voordoet”**